

AC-SCHOLENOVERLEG

Overlegorgaan van HBO-scholen
met een
accountancy-opleiding

Secretariaat:
Heidelberglaan 15
3584 CZ Utrecht

LANDELIJK EXAMEN – OAT

Sneeuwbalgroep B.V.

**Uitwerkingen
1^e zitting**

Datum: 16 januari 2023

Vragen en antwoorden EERSTE ZITTINGSDAG

Vraag 1 Initiële cijferanalyse (10 punten) (15 minuten)

Beschrijf voor elk van de hierna genoemde posten in de geconsolideerde conceptjaarrekening 2020/2021 van Sneeuwbalgroep NV:

- 1a Voorraden
- 1b Afschrijvingen op vaste activa

waarom deze qua aard, samenstelling en/of grootte van de post een potentieel risicogebied vormen voor de accountantscontrole. Schenk hierbij zo mogelijk ook aandacht aan de grondslagen van waardering en resultaatbepaling.

Betrek in uw motivatie

- de grootte van de post,
- de kenmerken van de post en
- de controleaspecten (waaronder begrepen de beweringen over de posten).

Antwoordindicatie (15 minuten 10 punten)

1a Voorraden (5 punten)

Grootte (1 punt voor noemen van grootte en benoemen belang)

De voorraden waren per september 2021 € 1.552. Het balanstotaal is € 97.862. Dit is 1,6% van het balanstotaal. Het groepsvermogen is € 31.705. De voorraad is 4,9 % van het groepsvermogen. De voorraad is van materiële invloed voor de controle van de jaarrekening.

Kenmerken (2 voor 2 punten)

- De voorraad is gestegen van € 736.000 naar € 1.552.000. Dat is een stijging van 110,9%.
- Met een gedeeltelijke of volledige sluiting van de activiteiten gedurende ruim 3 maanden en beperkingen in de mogelijkheden tot activiteiten daarna is de courantheid van de voorraden mogelijk een issue.
- Op de voorraden verhuurmateriaal wordt afgeschreven, mag dit wel?
- Er heeft een schattingswijziging plaatsgevonden op de voorraad verhuurmateriaal van de voorraad, hierdoor is de afschrijvingen € 206.000 lager uitgevallen.
- het is opmerkelijk is dat de voorraad handelsgoederen precies gelijk is aan de voorraad verhuurmateriaal

Controleaspecten (alleen 2 punten toekennen als uit kenmerken voortvloeiende controleaspecten worden genoemd,)

De post voorraden wordt naar aanleiding van het bovenstaande met name gecontroleerd op bestaan en waardering. Vooral het aspect waardering moet gecontroleerd worden in verband met incourantheid die kan zijn ontstaan vanwege de corona maatregelen. Zie NVCOS 315 A190.

1a Afschrijvingen op vaste activa (5 punten)

Grootte (1 punt voor noemen van grootte en benoemen belang)

De post afschrijvingskosten bedraagt € 5.998.000. De netto omzet van de groep is € 36.898.000 en het groepsresultaat uit bedrijfsuitoefening voor belasting is € 830.000.

De afschrijvingskosten zijn 16,3 % van de omzet en 722,7 % van het groepsresultaat. De afschrijvingskosten zijn dus van diepgaand belang.

Kenmerken (2 voor 2 punten)

- De afschrijvingskosten zijn ten opzichte van het voorgaande jaar fors toegenomen van € 1.093 naar € 5.998. Dat is een toename van 448,8 %. De vaste activa gaan van € 79.667 naar € 82.173. Deze mutatie is relatief klein.
- In 2018 2019 is **bate uit hoofde van badwill uit een acquisitie** geboekt van € 3.784 en over 2019 2020 € 0.
- Zijn er geen bijzondere waardeverminderingen in 2019 2020, zeker gegeven de ontwikkeling van de stroomprijzen en gevolgen van de corona? In 2018 2019 is geen afschrijving geboekt op immateriële vaste activa en over 2019 2020 € 24.000 Klopt dit?
- De afschrijving op materiële vaste activa is van € 4.877 gegaan naar € 5.974. Dit is een stijging van € 1.097 ofwel 22%. Dit is aanzienlijk.
- Op goodwill wordt niet afgeschreven. In plaats daarvan wordt jaarlijks getoetst of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bijzondere waardeverminderingen worden als afschrijving in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Controleaspecten (2 punten voor uit kenmerken voorvloeiende controleaspecten, antwoord de student te algemeen maximaal 1 punt)

De accountant controleert de afschrijvingskosten op vaste activa met name op het mogen voorkomen van deze kosten en nauwkeurigheid gegeven de enorme toename van de afschrijvingskosten. In detail nagaan waarom is er geen bijzondere waardevermindering (badwill) is 2019 2020.

Voorts dient de accountant zich af te vragen of de presentie wel correct is volgens wet- en regelgeving. Zie NVCOS 315 A190.

Controleaspecten

Vraag 2 Risicoanalyse (18 punten) (27 minuten)

- 2a Noem **drie** inherente risico's die de accountant onderkent bij het opstellen van het controleplan ten behoeve van de jaarrekeningcontrole 2020/ 2021 van Sneeuwbal B.V.. **Let op: De drie risico's moeten betrekking hebben op paragraaf 3.1 Reservering.** Motiveer waarom er sprake is van inherente risico's door aan te geven welke fout(en) als gevolg van elk genoemd risico kan ontstaan in de jaarrekening.
- 2b Geef voor ieder bij vraag 2a genoemd inherent risico **drie** maatregelen van interne beheersing waarmee een risico kan worden afgedekt of beperkt, waarvan tenminste één maatregel preventief is en één repressief.

Antwoordindicatie

<p>2a) 3 punten per goed beargumenteerd risico 3X3= 9 punten</p>	<p>2b) Maatregelen van interne beheersing. 3 punten per goede combinatie van 3 beheersingsmaatregelen. Minimaal 1 preventief en 1 repressief. Geen punten voor niet case specifieke maatregelen 3X3= 9 punten</p>
<p>1) De prijzen zijn afhankelijk van activiteit, seizoen en groeps grootte. Toegangsbewijzen worden verkocht en afgerekend tegen de normale prijs. In de boeken wordt verantwoord dat vanwege de groeps grootte of seizoen de toegangsbewijzen zijn verkocht voor een relatief lage prijs per toegangsbewijs. Deze meeropbrengsten per ticket worden niet verantwoord als omzet. In de jaarrekening wordt dan de omzet onvolledig verantwoord.</p> <p>(Deze meeropbrengsten kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt om lonen zwart uit te betalen. In de jaarrekening worden dan de omzet onvolledig en loonkosten niet nauwkeurig verantwoord alsmede de verplichtingen uit hoofde van loonbelasting en sociale premies worden onvolledig verantwoord in de jaarrekening.)</p> <p>Fout invoeren van een prijs/tarief is 0 punten want dat is een bedrijfsrisico.</p>	<p><u>Preventief</u> A Begroting met daarin opgenomen de verschillende verkoop prijzen.</p> <p>B Richtlijnen van de directie over de prijzen per periode per product en per groeps grootte.</p> <p>C Functiescheiding tussen bepalen prijzen (centrale afdeling markering), autorisatie van de prijzen (CEO), invoeren prijzen per periode per product per groeps grootte in applicatie (ICT),</p> <p><u>Repressief</u> A Achteraf cijferanalyse door HA/ Controller waarin werkelijke prijzen en opbrengsten per periode, per product, per groeps grootte, per vestiging en onderling, worden vergeleken met begroting.</p> <p>B Controle door HA / Controller of de gebruikte prijzen/ tarieven zijn overeenkomstig de richtlijnen van de directie.</p> <p>C -Invoer: Controle door HA / Controller of de prijzentarieven in de prijs-stambestanden overeenkomstig de richtlijnen van de directie zijn en dat de integriteit wordt bewaakt met een controlegetal. -Werking van de applicatie: door HA/ Controller. ~~Verbandscontrole: verkoop per product X de juiste prijs = de geboekte omzet~~</p>
<p>2) Bij online reserveringen krijgen klanten 5% korting. Toegangsbewijzen worden verkocht en afgerekend tegen de normale prijs. In de boeken wordt verantwoord dat er 5% korting is gegeven vanwege de</p>	<p><u>Preventief</u> A Begroting met daarin opgenomen de verwachte omzet uit reserveringen gespecificeerd naar online en reguliere verkoop en geautoriseerd kortingspercentage</p>

<p>online reservering terwijl het in werkelijkheid om reguliere verkoop gaat. In de jaarrekening wordt dan de omzet onvolledig verantwoord.</p>	<p>B. Reserveringsbestand met daarin onderscheid tussen online verkopen en reguliere verkopen. Logische toegangsbeveiliging tot bestand</p> <p>C Functiescheiding tussen bepalen korting (directie), invoeren in applicatie (ICT), controle van de korting (HA, Controller).</p> <p><u>Repressief</u> A Achteraf cijferanalyse door HA/ Controller waarin werkelijke online verkopen wordt vergeleken met de begroting.</p> <p>B detailcontrole door HA of de verantwoorde online verkopen inderdaad als online vastgelegd staan in het reserveringsbestand.</p> <p>C Afboeking reserveringsbestand code regulier = Pin ontvangsten op locatie + Kasontvangsten - Reserveringsbestand code regulier = aantal door receptie verstrekte toegangsbadges - Afboeking reserveringsbestand online = Opboeking bank</p>
<p>3) Restitutie van geld als de les niet door gaat. In de boeken wordt verantwoord dat het geld terug is gestort omdat de les niet doorging. In werkelijkheid is het geld niet terugbetaald maar opgenomen door het management en gebruikt voor andere doelen. In de jaarrekening wordt dan de omzet onvolledig verantwoord.</p>	<p><u>Preventief</u> A Begroting met daarin opgenomen de restitutie.</p> <p>B Richtlijnen van de directie over wanneer en hoeveel restitutie er wordt gegeven.</p> <p>C Functiescheiding tussen bepalen van de restitutie (directie), de planning van de lessen, de uitvoering van de lessen(docent) uitbetalen restitutie (administratie), autoriseren (vestigingsmanager/ directie), uitvoeren (docent), Controle (Ha/ Controller).</p> <p><u>Repressief</u> A Achteraf cijferanalyse door HA/ Controller waarin werkelijke restitutie wordt vergeleken met begroot.</p> <p>B Detailcontrole door HA / Controller of de restitutie overeenkomstig de richtlijnen van de</p>

	<p>directie is aan de hand van reserveringsbestand met daarin reden voor annulering.</p> <p>C Reserveringsbestand lessen = Uitgevoerde lessen + geannuleerde lessen</p> <p>D Uitgevoerde lessen = Verantwoorde lesuren</p>
<p>4) Toegangsbewijzen moeten worden betaald en vervolgens wordt de toegangscode verstrekt. Mogelijk wordt bij ontvangst van het geld direct de opbrengst geboekt, wat fout is. Opbrengst mag pas geboekt worden als de prestatie is geleverd of als het kaartje ongeldig is geworden. Omzet mag dus nog niet voorkomen en de uitstaande verplichtingen zijn dan niet volledig.</p>	<p><u>Preventief</u></p> <p>A De opbrengst wordt begroot per afnemers categorie en per product er vestiging</p> <p>B Richtlijnen van de directie over wanneer omzet moet worden geboekt.</p> <p>C Functiescheiding: bepalen van de wanneer omzet boeken (directie), uitvoeren (administratie, controle (HA/ Controller)).</p> <p><u>Repressief</u></p> <p>A Cijferbeoordeling door HA/ Controller: geanalyseerd worden tussen gerealiseerde omzet en begroot</p> <p>B HA/ Controller controleert of de richtlijn wordt nageleefd inzake het boeken van omzet.</p> <p>C Verbandscontrole: totaal ontvangen vlg bank = totaal geboekte omzet + totaal opgenomen als verplichting</p>
<p>5) Door corona waren er beperkingen in de bezetting. Bezetting (omzet) lager voorstellen dan dat deze daadwerkelijk is geweest, bijvoorbeeld door meer steun te krijgen uit de steunmaatregelen van de overheid. Dan is de omzet onvolledig verantwoord.</p>	<p><u>Preventief</u></p> <p>A Begroting per periode met daarin de begrote bezetting per vestiging.</p> <p>B Vastleggen verwachte bezetting en gerealiseerde bezetting in reserveringsbestand. Richtlijnen van de directie voor reductie beschikbare capaciteit i.v.m. coronauitbraak</p> <p>C Functiescheiding tussen reservering, toegangscontrole (geautomatiseerd), administratie en interne controle</p> <p><u>Repressief</u></p>

	<p>A Achteraf cijferanalyse door HA/ Controller waarin werkelijke bezetting per vestiging vergeleken wordt met de begroting en onderling.</p> <p>B Controle door HA / Controller of lagere bezetting per vestiging inderdaad terug te voeren is op melding vestiging ivm corona uitbraak en autorisatie door hoofdkantoor</p> <p>D Verbandscontrole per vestiging: Beschikbare capaciteit in tijden van corona = Gereserveerd volgens reserveringsbestand + niet gereserveerd</p> <p>Gererveerd volgens reserveringsbestand = Afgegeven badges</p> <p>-</p> <p>Waarneming ter plaatse Steekproefsgewijze waarneming ter plaatse door administratie hoofdkantoor waarbij de werkelijke bezetting beoordeeld wordt met behulp van de vastgelegde reservering in het reserveringsbestand</p>
<p>Klanten die niet hebben gereserveerd kunnen ook contant betalen. Risico voor de volledigheid en tijdigheid (sleefgevaar) van de kasontvangsten. Risico voor de volledigheid van de omzet en volledigheid van de liquide middelen.</p>	<p>Preventief:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CTFS tussen de afdeling reserveringen, controle van het kasgeld door de vestigingsleider, administratie en controle van opboeking bank door Controlling • Kasprocedure; dagelijks tellen kasgeld, opstellen protocol en afstorten kasgeld bij de bank <p>Repressief</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbandscontrole tussen omzet volgens kasregister en aanwezige kasgeld • Afloopcontrole rekening kruisposten

Vraag 3 Fiscaliteit (15 punten) (20 minuten)

Zoals in casus is opgenomen, is het Vpb-tarief 25%, zowel voor 2019/2020 als voor 2018/2019.

- 3a Toon met een berekening aan dat de effectieve belastingdruk daadwerkelijk 72,17% bedraagt.
- 3b.1. Geef middels een journaalpost aan hoe de belastinglast in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt.
- 3b.2 Laat met een berekening zien dat de betaalde winstbelasting aansluit met het kasstroomoverzicht.

In de toelichting op de jaarrekening is de volgende passage opgenomen:
 “Compensabele verliezen voor een bedrag van € 1.008.000 zijn niet gewaardeerd omdat het niet de verwachting is dat deze binnen de gestelde termijnen gecompenseerd zullen worden.”

- 3c Motiveer of de niet gewaardeerde verliezen in het jaar waarin deze voor de eerste keer niet werden gewaardeerd, leidden tot onderdruk of overdruk of geen drukverschil.

Stel dat binnen het huidige boekjaar de helft van bovenstaande genoemde niet gewaardeerde verliezen alsnog worden gewaardeerd.

- 3d Geef de journaalpost die van bovenstaand feit dient te worden gemaakt.

Antwoordindicatie vraag 3 (15 punten)

- 3a **3 punten (1p. belastinglast, 1p. winst voor belasting, 1 p aandeel resultaat deelneming)**

Effectieve belastingdruk = Belastinglast / winst voor belasting:
 $822 / (830 + 309) \times 100\% = 72,17\%$

- 3b.1 **4 punten, per regel 1 punt; voor niet vermelden b of v/w: minus 1 punt**

Belastinglast (w/v)	822.000
Passieve belastinglatentie (b)	182.000
Aan Actieve belastinglatentie (b)	189.000
Aan Te betalen Vpb (b)	815.000
Of:	
Aan LM	401.000
Aan Te betalen	414.000

- 3b.2
Stand te betalen vpb 1 oktober 2019	313.000
Te betalen vpb boekjaar	815.000
Stand te betalen vpb 30 september 2020	<u>727.000</u>
Betaalde vpb in het boekjaar	401.000 (cfm kasstroomovz)

3 punten (2 punten berekening en 1 punt aansluiting kso)

- 3c Dit leidt tot overdruk **(1p)**, omdat de belastinglast op dat moment hoger wordt doordat er geen belastingbate wordt genomen **(1p)**.

- 3d **3 punten (1p. voor het bedrag en 1p per regel voor de journaalpost); voor niet vermelden b of v/w: minus 1 punt**

$50\% \times 25\% \times € 1.008.000 =$

Actieve belastinglatentie (b)	126.000
Aan Belastingbate (w/v)	126.000

Vraag 4 Bepalen managementinformatie (10 punten) (15 minuten)

Geef de managementinformatie die de Raad van Bestuur nodig heeft om de gang van zaken bij de vestigingen te beheersen.

Houd daarbij rekening met de geformuleerde doelen en structureer de bepaalde informatiebehoefte in het format van een balanced scorecard. Benoem **minimaal tien** zaken die in de balanced scorecard moeten worden opgenomen die zoveel mogelijk gespreid zijn over de vier perspectieven.

De raad van bestuur heeft de volgende informatiebehoefte per vestiging en in totaal voor zover mogelijk in relatie tot de begroting en de vorige periode:

<p>Klant-markt perspectief</p> <p>Leegstandspercentage hotels Klant-tevredenheid Klachten van klanten</p>	<p>Financieel perspectief</p> <p>Omzetgroei ROI Brutomarge winkels Solvabiliteitspercentage Liquiditeitspercentage</p>
<p>Intern perspectief</p> <p>Bezetting Veiligheidsincidenten Verhouding directe-indirecte uren trainers Afval percentage restaurants per vestiging Energie verbruik Kasverschillen</p>	<p>Innovatie perspectief</p> <p>Voortgangpercentage ontwikkelpojecten Lopende onderhandelingen overnames Nieuwe lesmethodes Nieuwe koeltechnieken</p>

- Puntentoekenning: 3 punten per perspectief, maximaal 10 punten.
- Als de inhoud goed is: 7 punten
- Als de vorm goed is: 3 punten

Vraag 5 Aantekeningen uit de jaarrekeningcontrole (14 punten) (21 minuten)

5a

De controlerend accountantsorganisatie ERFEBE geeft eind december 2020 een groot kerstfeest. Alle medewerkers en partners worden uitgenodigd. Het feest wordt gehouden in Valkenburg in Limburg. Het feest begint om 14.00 op de piste en om om 17.00 is er een groot diner met onbepert drank in de eetzaal en bar. Vervolgens mogen de medewerkers en partners overnachten in het hotel in Valkenburg en hotels

in de buurt. De hotelkamers zijn vanaf 14.00 uur beschikbaar. Vanaf 14.00 uur is ook het skimateriaal beschikbaar.

Sneeuwbal heeft een offerte opgesteld voor het kerstfeest waarmee de accountantsorganisatie akkoord is gegaan in juli 2020.

Een accountantmedewerker van de accountantsorganisatie vraagt zich af of een dergelijk feest bij Sneeuwbal niet in strijd is met beroepsregels die gelden voor accountants.

Gevraagd:

Beoordeel het vieren van het kerstfeest voor de medewerkers van de accountantsorganisatie waar onbepaald drank wordt geschonken bij Sneeuwbal in het kader van de VGBA en ViO. Behandel in dit kader:

- één fundamenteel beginselen dat hier speelt
- één bedreiging
- een beoordeling van de situatie
- eventuele waarborgen / maatregelen
- de conclusie
- de benodigde documentatie.

Antwoordindicatie (10 punten) (15 minuten)

Schetsen situatie: ERFEBE wil een groot feest geven voor haar medewerkers en het feest is bij de Sneeuwbal (een controlecliënt) waar onbepaald drank wordt geschonken.

Fundamentele beginselen:

Het probleem is hier de objectiviteit: kunnen ERFEBE medewerkers nog wel objectief tot een controleverklaring komen als ze zo'n mooi feest mogen vieren bij de klant? (VGBA art 11)

Een ander probleem is mogelijk de professionaliteit. Gedragen alle medewerkers zich wel professioneel bij zo'n feest waar onbepaald drank wordt geschonken? (VGBA art. 4)

(één benoemen en motiveren voor 2 punten)

Bedreigingen:

Als een aantal medewerkers zich verre van professioneel gedragen tijdens het feest kan dit ook leiden tot **intimidatie** bij de controle van de jaarrekening of gedurende feest kunnen relaties ontstaan tussen medewerkers van ERFEBE en Sneeuwbal die leiden tot een **ongewenste mate van vertrouwdeheid**.

Eigenbelang speelt omdat Erfebe wellicht een gunstige prijs kan bedingen voor het feest.

(één benoemen en motiveren voor 2 punten)

Beoordelen van de situatie:

Wat zal een goed geïnformeerde derde hiervan denken?

Artikel 35 uit de ViO stelt onder andere:

- a. Het is verboden een assurance-opdracht uit te voeren als goederen of diensten die niet voldoen aan de vereisten, genoemd in het tweede lid, van de verantwoordelijke entiteit worden afgenomen door de accountantseenheid;
2. De vereisten, bedoeld in het eerste lid, zijn dat:
  - a. het leveren van de goederen of diensten past in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening van de verantwoordelijke entiteit;
  - b. de goederen of diensten worden geleverd tegen marktconforme voorwaarden dan wel, in geval van een intern of overheidsaccountant, tegen voorwaarden die algemeen gelden binnen de werkgever; en
  - c. de verantwoordelijke entiteit het afnemen van de goederen of diensten niet als voorwaarde voor het mogen leveren van de assurance-opdracht stelt.

Dus volgens de ViO kan het feest doorgaan mits aan de vereisten wordt voldaan zie 2a, 2b en 2c

(2 punten)

Maatregelen:

Vastgesteld moet worden dat voldaan wordt aan de vereisten: past in de normale bedrijfsuitoefening, de afspraken zijn marktconform en er worden geen tegenprestaties gevraagd die de controle raken.

Het personeel moeten ook instructies krijgen hoe te gedragen op het feest en collega's moet ingrijpen als een collega van ERFEBE zich niet professioneel gedraagt. De deze instructies worden bevestigd door de leiding van ERFEBE.

(2 punten)

Conclusie:

Als voldaan wordt aan de vereisten en maatregelen worden genomen kan het feest door gaan. **(1 punt)**

Documenteren:

De overwegingen om te komen tot de conclusie worden vastgelegd in een rapport alsmede de maatregelen (instructie personeel). **(1 punt)**

5b

Veronderstel dat door een pandemie de controlerend accountant tijdens de controle eind oktober 2020 twijfelt aan de continuïteit van de onderneming. Door de pandemie is onderneming verplicht alle activiteiten te staken en mag zij geen klanten meer ontvangen. Wanneer de ondernemingsactiviteiten weer mogen starten is nog niet bekend.

Gevraagd: Geef aan volgens welke specifieke controlestandaard de accountant moet handelen en welke aanvullende controle werkzaamheden van de accountant worden verwacht naar aanleiding van de twijfel over de continuïteit. Voor deze aanvullende werkzaamheden kunt u verwijzen naar de relevante COS paragraaf(en).

Antwoordindicatie (4 punten) (6 minuten)

5b

De van toepassing zijnde is COS 570 **(2 punten)**

Indien gebeurtenissen of omstandigheden worden geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven, dient de accountant voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om te bepalen of er al dan niet sprake is van een onzekerheid van materieel belang gerelateerd aan gebeurtenissen en omstandigheden die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna 'onzekerheid van materieel belang'), door aanvullende controlewerkzaamheden uit te voeren en na te gaan of er mitigerende factoren in het spel zijn.

COS 570 par.16 Daartoe dienen de volgende werkzaamheden te worden uitgevoerd:

- a. het verzoeken aan het management zijn beoordeling te maken als het management nog geen beoordeling heeft gemaakt van de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven;
- b. het evalueren van de plannen van het management voor toekomstige maatregelen met betrekking tot zijn beoordeling van de continuïteit, het evalueren van het feit of de uitkomsten van deze plannen de situatie waarschijnlijk kunnen verbeteren en of de plannen van het management in de gegeven omstandigheden haalbaar zijn;
- c. als de entiteit een kasstroomprognose heeft opgesteld en analyse van de prognose een significante factor is bij het overwegen van toekomstige uitkomsten van gebeurtenissen of omstandigheden in het kader van de evaluatie van de plannen van het management voor toekomstige maatregelen:
  1. het evalueren van de betrouwbaarheid van de onderliggende gegevens die zijn gegenereerd om de prognose op te stellen; en
  2. het vaststellen of er adequate onderbouwing is voor de veronderstellingen die aan de prognose ten grondslag liggen;
- d. het overwegen of eventuele aanvullende feiten of informatie beschikbaar zijn gekomen sinds de datum waarop het management zijn beoordeling heeft gemaakt;
- e. het verzoeken om schriftelijke bevestigingen van het management en, in voorkomend geval, van de met governance belaste personen met betrekking tot hun plannen voor toekomstige maatregelen en de haalbaarheid van deze plannen.

Verwijst kandidaat naar COS 570 A16 dan is dat ook goed.

Uitschrijven van al 16 / A16 is niet nodig.

(2 punten)

Vraag 6 Bestuurlijke informatieverzorging reserveringsproces (15 punten) (24 minuten)

6a

Klanten kunnen zowel online als via de receptie van de vestigingen de faciliteiten reserveren. In het reserveringsbestand worden de gegevens van de reserveringen vastgelegd.

Noem **vier** relevante en belangrijke IT-gerelateerde risico's die voortvloeien uit het online reserveren en omschrijf duidelijk de mogelijke negatieve gevolgen van deze vier risico's.

6a

- Privacy van klantgegevens: misbruik van klantgegevens, reputatieschade Sneeuwbalgroep
- Aanmaken fake accounts: valse reserveringen, verstopping systeem

- Hacken: aanbrenge van malware, chantage
- Ddos aanval: uitval systeem, daardoor geen reserveringen mogelijk
- Virus: vervuiling bestanden, bedreigen continuïteit
- Aanmaken niet realiseerbare reserveringen: obstructie bedrijfsprocessen
- Accepteren niet betaalde reserveringen: verlies aan omzet
- Kwijtraken van reserveringen: omzet verlies, obstructie bedrijfsprocessen en imagoschade
- Onjuiste invoer van gereserveerde zaken door de klant waardoor de capaciteit onjuist wordt gereserveerd
- Onvolledige reserveringen → veel werk voor receptie

(4 punten, 1 punt per gemotiveerd risico)

6b

Noem **voor twee van de vier** bij vraag 6a gegeven risico's de relevante general IT-controls of applicationcontrols die deze risico's kunnen mitigeren.

- Privacy van klantgegevens: logische toegangsbeveiliging, beleid hoe om te gaan met data; Recente firewall software
- Aanmaken fakeaccounts: invoercontroles op bestaan van emailadres, postcode, huisnummer, vragen om symbool over te typen (captiva)
- Hacken: security management, firewall
- Ddos aanval: security management, voldoende reserve capaciteit
- Virus: security management, actuele virusscan
- Aanmaken niet realiseerbare reserveringen: invoercontroles op maximum aantal en data, processing controles door koppeling reserveringen met beschikbare capaciteit
- Accepteren niet betaalde reserveringen: verplichte betaling via ideal, processing controle, Reserveringsbestand code aangevraagd= Reserveringsbestand code betaald + reserveringsbestand nog te betalen; Reserveringsbestand code betaald = Opboeking bank
- Kwijtraken van reserveringen: sla met betrouwbare cloudprovider/ backup procedures
- Onjuiste invoer van gereserveerde zaken door de klant waardoor de capaciteit onjuist wordt gereserveerd → 6b redelijkheidscontroles, formatcontrols
- Onvolledige reserveringen → veel werk voor receptie → 6b Verplichte invoervelden

(3 punten, 1,5 punt per risico)

6c

Geef een procesbeschrijving van het online reserveringsproces.

In de procesbeschrijving dienen de volgende stappen in samenhang beschreven te worden:

- Aanmaken van een klantaccount door de klant met daarbij de vast te leggen gegevens
- De verificatie van het klantaccount door Sneeuwbal
- De activering van het klantaccount door de klant
- Vastleggen van de gewenste dienst(en) door de klant
- Controle op de beschikbaarheid van de gewenste dienst door Sneeuwbal
- Betaling door klant en downloaden van het reserveringsbewijs.

Laat per stap duidelijk het gebruik van de voor de bestuurlijke informatieverzorging relevante bestanden zien en beschrijf de vast te leggen gegevens en de noodzakelijke application controls.

Maak hierbij gebruik van de volgende bestanden:

- Tarievenbestand
- Reserveringsbestand
- Capaciteitenbestand (van de skidocenten, pistes, hotelkamers, etc.)
- Klantenbestand
- Dienstenbestand (met daarin de diensten die kunnen worden gereserveerd)

Antwoordindicatie 6c – Totaal (8 punten):

Aanmaken klantaccount en verificatie hiervan door Sneeuwbal

De klant dient alvorens hij zijn reservering kan doen eerst een klantaccount aan te maken. Daartoe voert deze op de website van Sneeuwbal gegevens in als:

- NAW
- Email-adres
- Wachtwoord

De juiste en volledige invoer van gegevens wordt afgedwongen door verplichte invoervelden, bestaanscontroles en fieldchecks.

(2 punten)

De klantacceptatiemedewerker van de afdeling Marketing van Sneeuwbal stuurt ter verificatie een email naar het klant account. **E-mail kan ook ook geprogrammeerd worden gestuurd**. Na het aanklikken van de link in de email wordt de klant teruggeleid naar de website en is het account geldig (activeren van het klantaccount).

In het klantbestand zijn onder meer de volgende gegevens opgenomen:

- Klantnummer
- NAW
- Email account
- Wachtwoord
- Bankgegevens (wordt later toegevoegd)
- Historie van afgenomen diensten

(2 punten)

Vastleggen gewenste dienst

De klant raadpleegt het op de website aangeboden dienstenpakket met de daarbij behorende prijs. **De prijs is opgenomen in het tarievenbestand die gekoppeld is met de website.** Het dienstenpakket is door de afdeling marketing vastgelegd in het Dienstenbestand. Na keuze van de gewenste dienst wordt deze keuze vastgelegd in het reserveringsbestand:

- Reserveringsnummer
- Klantnummer
- Code gewenste dienst
- Code gewenste vestiging
- Datum, tijdstip duur van afname
- Statuscode: gewenst

De reserveringsapplicatie checkt met een algoritme of de gewenste dienst in combinatie met de gewenste vestiging en datum, tijdstip en duur van afname realiseerbaar is door het reserveringenbestand met daarin de vastgelegde reserveringen te vergelijken met het capaciteitenbestand (capaciteiten voor trainers, pistplaatsen, hotelkamers). De klant ontvangt een melding terug waarin de uitkomst van deze check getoond wordt. Indien de gewenste combinatie niet realiseerbaar is, genereert het systeem een melding met een alternatief.

(2 punten)

Betaling door klant en downloaden reserveringsbewijs

Indien de klant akkoord is dient deze dit aan te geven in het reserveringssysteem, de statuscode verandert daardoor van "statuscode gewenst" naar "statuscode geaccepteerd". Om de reservering definitief te maken dient de klant nog te betalen. De klant logt in op de betaalapplicatie van zijn bank waar het rekeningnummer van Sneeuwbal wordt getoond, het bedrag en de reserveringscode. Na betaling wordt zijn reservering definitief en verandert de statuscode in het reserveringsbestand in "betaald". Na betaling en verandering van de statuscode genereert het systeem een mail met daarin de barcode die bij de receptie kan worden getoond.

(2 punten)

Vraag 7 Kapitaalbelangen (18 punten) (27 minuten)

Onder de grondslagen voor waardering van activa en passiva staat in de toelichting dat de deelnemingen waarin Sneeuwbalgroep invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, worden gewaardeerd op basis van de equity-methode.

7a Geef aan de hand van geldende wetgeving aan of het juist is dat deze wijze van waardering door Sneeuwbal wordt gehanteerd.

Tevens staat in de eerder genoemde toelichting het volgende opgenomen:

Indien en voor zover Sneeuwbalgroep niet zonder beperking uitkering van de positieve resultaten kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen.

7b.1 Hoe wordt een dergelijke wettelijke reserve in de theorie genoemd?

7b.2 Geef gemotiveerd aan waarom in dat geval een wettelijke reserve dient te worden opgenomen.

In de eerder genoemde toelichting staat t.a.v. goodwill het volgende opgenomen:
Op goodwill wordt niet afgeschreven. In plaats daarvan wordt jaarlijks getoetst of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bijzondere waardeverminderingen worden als afschrijving in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

- 7c Geef aan de hand van geldende wetgeving aan of deze wijze van verwerking van goodwill door Sneeuwbalgroep juist is.
- 7d Geef in zijn algemeenheid aan hoe volgens de RJ een bijzonder waardeverminderingsverlies ten aanzien van een kasstroomgenererende eenheid waaraan goodwill is toegerekend dient te worden verwerkt.

In de eerder genoemde toelichting staat t.a.v. badwill het volgende opgenomen:
Het negatieve verschil tussen de verkrijgingsprijs en de reële waarden van de overgenomen identificeerbare activa en passiva op het moment van de transactie (badwill) wordt direct onder de post 'afschrijvingen' in het resultaat verantwoord.

- 7e Hoe dient in zijn algemeenheid negatieve goodwill (badwill) volgens de geldende Nederlandse regelgeving te worden verwerkt?
- 7f Geef aan of Sneeuwbalgroep de badwill verwerkt overeenkomstig de geldende regelgeving.

Vraag 7 Kapitaalbelangen (25 minuten) (18 punten)

- 7a Dit is in eerste instantie geen juiste wijze van waardering. **(2p)**. Volgens BW2:389.1 dienen deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend te worden gewaardeerd tegen netto-vermogenswaarde. **(2p)** (BW2:389.3 bepaalt dat als er onvoldoende gegevens ter beschikking staan er ook op een andere wijze dan tegen de netto-vermogenswaarde gewaardeerd mag worden. Dit moet dan wel in de toelichting worden vermeld **(1p)** en komt daarvoor in aanmerking slechts de intrinsieke waarde. **(1p)**)
4 punten voor de eerste twee zinnen volstaat: het 2 x 2 punten

- 7b.1 Wettelijke reserve (ingehouden winst) deelnemingen. **(2p)**

- 7b.2 Als er geen overheersende zeggenschap is, kan de deelnemende partij de deelneming niet dwingen tot het doen van dividenduitkeringen. Echter, het resultaat uit deelneming is wel onderdeel van het vrij uitkeerbaar vermogen van de deelnemende partij. Aandeelhouders hebben recht op dat resultaat. Om de schuldeisers te beschermen kunnen aandeelhouders geen beroep doen op het verschil tussen het resultaat uit deelneming en het reeds aan de deelnemende partij betaalde dividend. **(3p)**
Ofwel: de deelnemende rechtspersoon kan uitkering van het EV door de deelneming niet bewerkstelligen: dit is 3 punten waard.

- 7c Het is verplicht om goodwill te activeren (BW2:389.7) **Dit artikel wordt vaak niet genoemd (1p)** en af te schrijven naar gelang de verwachte gebruiksduur

(BW2:386.3) **(2p)**; conclusie: de verwerking is niet overeenkomstig de geldende wetgeving **(1p)**.

Als men direct ingaat op het afschrijving, dan hiervoor 2 punten toekennen.

7d Volgens RJ 121.520 **(1p)** dient een waardeverminderverslies van een kasstroomgenererende eenheid eerst aan goodwill te worden toegerekend. **(1p)**

7e Volgens RJ 216.235 dient badwill als volgt te worden verwerkt:

Negatieve goodwill dient als een afzonderlijke overlopende passiefpost te worden opgenomen.

Voor zover negatieve goodwill betrekking heeft op toekomstige verliezen en .....

Dient negatieve goodwill te worden behandeld in overeenstemming met de hierna volgende bepalingen.

Het gedeelte van de negatieve goodwill dat niet hoger is dan de reële waarde van de identificeerbare niet-monetaire activa wordt stelselmatig ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht naar rato van het gewogen gemiddelde van de resterende gebruiksduur van de verworven afschrijfbaar activa; **(1p)** en

Het gedeelte van de negatieve goodwill dat hoger is dan de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt onmiddellijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. **(1p)**

7f Sneeuwbalgroep verwerkt het gehele verschil tussen de verkrijgingsprijs en de reële waarde van de overgenomen activa in het resultaat (als negatieve afschrijving). Men gebruikt dus slechts het tweede deel van de door de RJ (RJ 216.235) voorgeschreven verwerkingswijze. **(2p)**

Gaat men in op een niet identificeerbare verplichting, dan is dit ook juist (dwf vanuit 7e).

EINDE EERSTE ZITTINGSDAG